به نام خدا

سؤالات امتحان سه نما درس **فارسی (۳)**	تاریخ امتحان : **۱۴۰۲/۰۲/۰۶**	نام و نام خانوادگی:	ساعت شروع **:۸ صبح**
پایه **دوازدهم** دوره دوم متوسطه	تعداد صفحات : **۴ صفحه**	رشته : **تمامی رشته ها**	مدت امتحان: **۹۰ دقیقه**
دانش آموزان پایه دوازدهم سراسر کشور در **اردیبهشت ماه ۱۴۰۲**		**دبیرخانه کشوری مدیران دوره دوم متوسطه نظری** مستقردر استان خراسان رضوی با همکاری دبیرخانه کشوری درس ادبیات فارسی مستقر در استان همدان	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
	قلمرو زبانی (۷ نمره)	
۱	معنای واژه‌های مشخص شدهٔ زیر را بنویسید. الف) من بیش از همه در شنیدن حرف‌های شما مُصِر بودم . ب) هیون آرد از دشت صد کاروان ج) گفت:« والی از کجا درخانهٔ خمّار نیست؟»	۰/۷۵
۲	واژهٔ مشخّص شده در مصرع« مسلک مرغ گرفتار قفس همچو من است » با کدام واژهٔ بیت زیر هم‌معنی است؟ «کس چون تو طریق پاک‌بازی نگرفت با زخم نشان سرفرازی نگرفت»	۰/۲۵
۳	در متن زیر دو غلط املایی وجود دارد؛ درست آن‌ها را بنویسید. « مصطفی قدّ دراز و کج و مأوجش را روی صندلی مخمل جا داد و خاست جویده جویده از این بروز محبّت و دل‌بستگی غیر مترقّبه هرگز ندیده و نشنیده سپاسگزاری کند ولی مهلتش نداده گفتم: « استغفرالله، این حرف‌ها چیست؟ »	۰/۵
۴	واژهٔ درست املایی را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) نتوان(شبه – شبح) تو گفتن که تو در فهم نگنجی ب) که گفتی (سمن – ثمن) داشت اندرکنار ج) درفش ملّی ما را به (اهتزاز – احتزاز) درآورده باشند.	۰/۷۵
۵	در بین گروه کلمات زیر سه غلط املایی وجود دارد؛ درست آن‌ها را بنویسید. زلّه و کلافه - ملتفت و متوجّه - هول و ترسناک - غالب و چیره – مأوا و سکونت – بحر و دریا – باثق و بلند - غدر و نیرنگ - مصاحبت و همنشینی – فراغ و جدایی	۰/۷۵
۶	در متن زیر واژه‌هایی را که « هم‌آوا» دارند؛ مشخص کنید. « آن گاه برای انتخاب راهبر و پیشوا که در راه آنان را رهنمون شود، قرعه زدند. قضا را قرعه به نام هدهد افتاد. پس بیش از صد هزار مرغ به دنبال هدهد به پرواز درآمدند.»	۰/۵
۷	در بیت زیر "کدام واژه" و به چه" قرینه‌ای" حذف شده است؟ « هرگز دلم برای کم و بیش غم نداشت آری نداشت غم که غم بیش و کم نداشت»	۰/۵
۸	نوع " نقش‌های تبعی" مشخّص شده را در عبارت زیر بنویسید. « رم پایتخت ایتالیا شهری است قدیمی، دیوارهای قطور و باروهای دودخوردهٔ آن به زبان حال بازگو می‌کند...»	۰/۵
۹	نوع" وابستهٔ وابسته" را در عبارت‌های زیر تعیین کنید . الف) « بردن سیصد تومان پول تا تهران همراه یک محصّل، خطرناک است.» ب)« در قلب آن کویر، سر در حلقوم چاه می‌برد.»	۰/۵
	ادامهٔ سؤالات در صفحهٔ ۲	

www.konoor.ir

به نام خدا

سؤالات امتحان سه نما درس **فارسی (۳)**	تاریخ امتحان : **۱۴۰۲/۰۲/۰۶**	نام و نام خانوادگی:	ساعت شروع **:۸ صبح**
پایه **دوازدهم** دوره دوم متوسطه	تعداد صفحات : **۴ صفحه**	رشته : **تمامی رشته ها**	مدت امتحان: **۹۰ دقیقه**
دانش آموزان پایه دوازدهم سراسر کشور در **اردیبهشت ماه ۱۴۰۲**		**دبیرخانه کشوری مدیران دوره دوم متوسطه نظری** مستقردر استان خراسان رضوی با همکاری دبیرخانه کشوری درس ادبیات فارسی مستقر در استان همدان	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
۱۰	کاربرد حرف « را » در کدام گزینه متفاوت است؟ الف) از این بوستان که بودی ما را چه تحفه کرامت کردی؟ ب) گفت: « نزدیک است والی را سرای، آن جا شویم» پ) کان سوخته را جان شد و آواز نیامد	۰/۲۵
۱۱	نشانهٔ «ان » در واژه‌های زیر چه مفهومی دارد؟ الف) بابکان ب) کوهان	۰/۵
۱۲	مصرع دوم بیت « وزان پس به موبد بفرمود شاه که برچوب ریزند نفت سیاه» به شیوه عادی برگردانید.	۰/۵
۱۳	در مصرع زیر نقش دستوری واژه‌های مشخّص شده را بنویسید. « این برایش سخت آسان بود و ساده بود.»	۰/۵
۱۴	نقش ضمیر متّصل در مصرع «تا چشم بشر نبیندت روی» چیست؟ الف) مفعول ب) مضاف الیه	۰/۲۵
	قلمرو ادبی (۵ نمره)	
۱۵	الف) مصرع دوم بیت زیر را بنویسید. شاهد نیاز نیست که در محضر آورند ..... ب) مصرع اول بیت زیر را مرتب کنید .« دو واژه اضافی است.» ..... من این زیبا زمین را آزمودم میهن ای میهن!	۰/۵ ۰/۵
	« گیاهی – به – گل – مهر - نمی‌روید – دشت – جز – دل - شادی – روید »	
۱۶	در بیت « پراگنده کافور برخویشتن // چنان چون بود رسم و ساز کفن » کدام "زمینهٔ حماسه" دیده می‌شود؟	۰/۲۵
۱۷	در بیت زیر شاعر از " اسلوب معادله " بهره گرفته است؛ دو دلیل خود را بنویسید؟ « محرم این هوش جز بی‌هوش نیست مر زبان را مشتری جز گوش نیست»	۰/۵
۱۸	مفهوم کنایی عبارات زیر را بنویسید. الف) دامن از دست دادن ب) بال درآوردن	۰/۵
۱۹	با توجّه به ابیات زیر هر یک از واژه‌های مشخص شده « نماد» چیست؟ الف) « آن جا در آن برزخ سرد، درکوچه های غم و درد غیر از شب آیا چه می دید چشمان تار من و تو؟» ب) « نان را از من بگیر اگر می‌خواهی، هوا را از من بگیر، اما خنده ات را نه.»	۰/۵
	ادامهٔ سؤالات در صفحهٔ ۳	

www.kanoon.ir

به نام خدا

سؤالات امتحان سه نما درس **فارسی (۳)**	تاریخ امتحان : **۱۴۰۲/۰۲/۰۶**	نام و نام خانوادگی:	ساعت شروع **:۸ صبح**
پایه **دوازدهم** دوره دوم متوسطه	تعداد صفحات : **۴ صفحه**	رشته : **تمامی رشته ها**	مدت امتحان: **۹۰ دقیقه**
دانش آموزان پایه دوازدهم سراسر کشور در **اردیبهشت ماه ۱۴۰۲**	**دبیرخانه کشوری مدیران دوره دوم متوسطه نظری** مستقردر استان خراسان رضوی با همکاری دبیرخانه کشوری درس ادبیات فارسی مستقر در استان همدان		

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
۲۰	درعبارت « عاکفان کعبهٔ جلالش به تقصیر عبادت معترف» کدام ترکیب « تشبیه» است؟ الف) تقصیر عبادت ب) عاکفان کعبه ج) کعبهٔ جلال د) عاکفان جلال	۰/۲۵
۲۱	هر یک از ابیات "ستون الف "با کدام آرایه در "ستون ب" ارتباط دارد؟ «یک مورد در ستون ب اضافه است » الف: ۱) سورت سرمای دی بیدادها می‌کرد ۲) همه‌شان زندگی شیرین و دیرین را از سرگرفتند ۳)گفت:«رو، صبح آی، قاضی نیمه‌شب بیدار نیست» ب: الف) ایهام / ب) استعاره / ج) متناقض‌نما / د) حس‌آمیزی	۰/۷۵
۲۲	در بیت « ز نیرنگ هوا و از فریب آز خاقانی دلت خلد است خالی ساز از طاووس و شیطانش» اشاره‌ای شاعرانه وجود دارد که به این اشاره شاعرانه ..... می گویند.	۰/۲۵
۲۳	نام پدیدآورندهٔ این کتاب‌ها را بنویسید. الف) فی حقیقه العشق : ب)تذکره الاولیا:	۰/۵
۲۴	با توجه به عبارت «خوان هشتم را من روایت می‌کنم من که نامم « ماث». واژهٔ« ماث » معرف کدام شاعر است؟	۰/۵
	قلمرو فکری « ۸ نمره »	
۲۵	در بیت زیر به کدام " ارزش اجتماعی دوران گذشته" اشاره شده است ؟ گفت : « آگه نیستی کز سر درافتادت کلاه گفت:« در سر عقل می‌باید، بی‌کلاهی عار نیست!»	۰/۲۵
۲۶	بیت « هرکسی کاو دور ماند از اصل خویش// بازجوید روزگار وصل خویش» با کدام گزینه ارتباط معنایی ندارد ؟ الف) انّا لله و انّا الیه راجعون ب) کُلّ شَیء یَرجِعُ اِلَی أصلِهِ پ)ما عَبدناکَ حَقَّ عِبادَتِکَ	۰/۲۵
۲۷	در عبارت زیر منظور از « گل‌های الماس » و « قندیل زیبای پروین » چیست ؟ «آن شب نیز ماه با تلألؤ پرشکوهش از راه رسید و گل‌های الماس شکفتند و قندیل زیبای پروین سرزد.»	۰/۵
۲۸	با توجه به بیت « با شیر سپهر بسته پیمان // با اختر سعد کرده پیوند » منظور از " اختر سعد" ..... است.	۰/۲۵
۲۹	شاعر در سرودن « این نخستین بار شاید بود // کان کلید گنج مروارید او گم شد » به چه مفهومی اشاره دارد؟	۰/۵
۳۰	در شعر زیر "عشق جاودانی" چه ویژگی‌هایی دارد؟ « ذکر دو مورد کافی است.» « این گونه است که عشق جاودانی، همواره معشوق را جوان می‌بیند / و نه توجّهی به گرد و غبار و جراحات پیری دارد و نه اهمیّتی به چین و شکن‌های ناگزیر سالخوردگی می‌دهد. »	۰/۵
	ادامهٔ سؤالات در صفحهٔ ۴	

www.konoon.ir

به نام خدا

سؤالات امتحان سه نما درس **فارسی (۳)**	تاریخ امتحان : **۱۴۰۲/۰۲/۰۶**	نام و نام خانوادگی:	ساعت شروع **:۸ صبح**
پایه **دوازدهم** دوره دوم متوسطه	تعداد صفحات : **۴ صفحه**	رشته : **تمامی رشته ها**	مدت امتحان: **۹۰ دقیقه**
دانش آموزان پایه دوازدهم سراسر کشور در **اردیبهشت ماه ۱۴۰۲**		**دبیرخانه کشوری مدیران دوره دوم متوسطه نظری** مستقردر استان خراسان رضوی با همکاری دبیرخانه کشوری درس ادبیات فارسی مستقر در استان همدان	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
۳۱	**هر یک از ابیات " ستون الف" با کدام مفهوم"ستون ب " تناسب دارد؟** «یک مورد در ستون ب اضافه است » **الف** **الف) سخن گفته دگر باز نیاید به دهن — اوّل اندیشه کند مرد که عاقل باشد** **ب) زخورشید و از آب و از باد و خاک — نگردد تبه، نام و گفتار پاک** **ج) آیین طریق از نفس پیر مغان یافت — آن خضر که فرخنده پی‌اش نام نهادند** **ب** **۱) لزوم داشتن مرشد و راهنما** **۲) تأثیر روزگار در سرنوشت انسان‌ها** **۳) جاودانگی شهرت و سخن نیک** **۴) سنجیده سخن گفتن**	۰/۷۵
۳۲	**هر یک از ابیات زیر یادآور "کدام وادی عرفانی" است؟** **الف) چشم بگشا به گلستان و ببین — جلوهٔ آب صاف در گل و خار** **ب) مُلک اینجا بایدت انداختن — مِلک اینجا بایدت درباختن**	۰/۵
۳۳	**با توجه به عبارت « تو اگر آن مایه کرامت را از مادر به میراث داشتی، می‌بایست همانند با درختان بارور بخشندگی و ایثار را سراپا دست باشی.» به پرسش‌ها پاسخ دهید.** **الف) منظور از« مادر» چیست ؟** **ب) عبارت « سراپا دست باشی» با کدام واژه در متن تناسب معنایی دارد؟**	۰/۵
۳۴	**معنی شعر و نثر** **الف) خندهٔ تو برای دستان من شمشیری است آخته.** ۰/۲۵ **ب) سودای عشق از زیرکی جهان بهتر ارزد.** ۰/۵ **پ) دل شاه از اندیشه یابد گزند** ۰/۵ **ت) مرد نقّال از صدایش ضجّه می‌بارید** ۰/۵ **ث) آیا چیزی در مخیّلهٔ آدمی می‌گنجد که قلم بتواند آن را بنگارد؟** ۰/۵ **ج) برکش ز سر این سپید معجر — بنشین به یکی کبود اورند** ۰/۷۵ **چ) یکی از حضّار که کبّادهٔ شعر و ادب می‌کشید چنان محظوظ گردیده بود که جلو رفته جبههٔ شاعر را بوسید.** ۱	
	«پیروز و پایدار باشید.» — **جمع نمره**	۲۰

www-kanoon-ir

پاسخ سؤالات هماهنگ کشوری فارسی– تاریخ برگزاری ۱۴۰۲ /۲/۶

۱	الف) مصر: اصرارکننده، پافشاری‌کننده ب) هیون: شتر، به‌ویژه شتر قوی‌هیکل و درشت اندام ج) خمّار: می‌فروش
۲	مسلک: طریق
۳	غلط‌های املایی: معوج، خواست
۴	الف) شبه ب) سمن ج) اهتزاز
۵	املای صحیح واژگان عبارت‌اند از: ذلّه- باسق- فراق
۶	قضا/ غذا/ غزا صد/ سد
۷	نهاد به قرینهٔ لفظی حذف شده است. «دلم» نهاد است که در جملهٔ اول آمده اما در جمله‌های دوم و سوم حذف شده است.
۸	پایتخت ایتالیا: بدل/ باروها: معطوف
۹	الف) تومان: ممیز/ آن: صفت مضاف‌الیه
۱۰	نوع «را» در جملهٔ «الف» متفاوت است در «ب» و «پ» فک اضافه و در جملهٔ «الف» حرف اضافه است.
۱۱	الف) نسبت ب) شباهت
۱۲	شیوهٔ عادی: که نفت سیاه بر چوب ریزند.
۱۳	سخت: قید/ آسان: مسند
۱۴	ب: مضاف‌الیه
۱۵	الف) شاهد نیاز نیست که در محضر آورند/ در دادگاه عشق، رگ گردنت گواه ب) به دشت دل گیاهی جز گل رویت نمی‌روید/ من این زیبا زمین را آزمودم میهن ای میهن!
۱۶	زمینهٔ ملی حماسه (به دلیل آن که به آداب و رسوم ملی اشاره می‌کند: رسم و ساز کفن)
۱۷	۱- هردو مصراع استقلال معنایی دارند. ۲- مصراع دوم در حکم مصداقی برای مصراع اول است.
۱۸	الف) دامن از دست دادن: بی اختیارشدن ب) بال درآوردن: به شور و هیجان دچار شدن
۱۹	الف) شب: نماد خفقان و ظلم ب) هوا: نماد حیات و زندگی
۲۰	ج) کعبهٔ جلال
۲۱	۱) بیدادکردن سورت سرمای دی: استعاره (ب) ۲) زندگی شیرین: حس‌آمیزی (د) ۳) بیدار نیست: ایهام (الف)
۲۲	تلمیح
۲۳	الف) فی حقیقة العشق: سهروردی ب) تذکرة الاولیا: عطار
۲۴	ماث: مهدی اخوان ثالث
۲۵	در گذشته، بدون کلاه در بین مردم ظاهرشدن، نوعی ننگ و بی‌ادبی محسوب می‌شده است.
۲۶	«پ» ارتباط ندارد.
۲۷	«گل‌های الماس» استعاره از ستارگان/ «قندیل زیبای پروین» استعاره از «ستاره ثریا یا خوشهٔ پروین»
۲۸	اختر سعد : منظور سیارهٔ مشتری که به سعد اکبر مشهور است.
۲۹	به لبخند نزدن اشاره می‌کند.
۳۰	در عشق جاودانی، ۱- دید عاشق هیچ‌گاه تغییر نمی‌کند. ۲- پیری و گذر زمان تغییری در عشق ایجاد نمی‌کند.
۳۱	الف): ۴/ ب): ۳/ ج): ۱

www.kanoon.ir

۳۲	**الف) توحید** **ب) طلب**
۳۳	**الف) طبیعت** **ب) بخشندگی و ایثار**
۳۴	**الف) خندهٔ تو برای من به منزلهٔ شمشیری برکشیده برای مبارزه است. لبخند تو نیروبخش است.** **ب) دیوانگی عشق از هوشیاری و زیرکی امور دنیوی ارزشمندتر است.** **پ) دل شاه از بدگمانی آزرده خواهد شد.** **ت) مرد نقال از صدایش پر از شیون و اندوه بود.** **ث) آیا چیزی در قوهٔ تخیل انسان می‌گنجد که بتوان آن را نوشت ... .** **ج) این روسری سپید (ضعف و خستگی) را به کناری بگذار و بر تخت کبود قدرت و فرمانروایی بنشین و قدرت خود را آشکار ساز.** **چ) یکی از حاضران که ادعای شعر و شاعری و ادب داشت آن‌چنان خوشحال شد که جلو رفت و پیشانی شاعر را بوسید.**

نویسنده پاسخ: الهام محمدی